

راهنمائي نگارش پايان نامه

مقدمه

به منظور گسترش مرزهای دانش و تقویت بنیه پژوهشگران در شیوه ارائه یافته های علمی و پژوهشی خود، آشنایی با شیوه نگارش و تنظیم مطالب علمی از اهمیت فراوانی برخوردار است. چگونگی تنظیم و تدوین یکنواخت و مطلوب گزارش نهایی پایان نامه ها و اتخاذ شیوه ای واحد در سطح دانشگاه مستلزم داشتن شیوه نامه ای واحد، جامع و معتبر می باشد. در این راهنما سعی شده است شیوه ای واحد و جامع بر اساس منابع معتبر گردآوری و تقدیم پژوهشگران شود تا با رعایت نکات مندرج در آن ضمن مطلوب نمودن شیوه گزارش نویسی، نگارش پایان نامه ها از وحدت رویه برخوردار باشد.

الف - مشخصات اصلی پایان نامه های دانشگاه

- ۱- رنگ جلد، پایان نامه ها بر اساس رنگ مصوب در شورای پژوهشی دانشکده و قطع آن ۲۱×۲۹/۵ سانتی متر می باشد.
- ۲- روی جلد و داخل جلد قسمت فارسی گزارش نهایی پایان نامه مطابق فرم های شماره ۱ و ۲ تنظیم شود.
- ۳- پشت جلد و داخل جلد قسمت انگلیسی گزارش نهایی باید ترجمه انگلیسی مشخصات روی جلد و داخل جلد فارسی باشد. مطابق فرم های شماره ۳ و ۴ تنظیم گردد.

ب- شیوه تنظیم صفحات پایان نامه

- ۱- صفحه سفید
- ۲- صفحه بسم الله الرحمن الرحيم
- ۳- صفحه مشخصات فارسی داخل جلد پایان نامه (مطابق فرم شماره ۲)
- ۴- صورتجلسه تاییدیه هیأت داوران
- ۵- صفحه تقدیم (در صورت لزوم حداکثر يك صفحه)
- ۶- صفحه سپاسگزاری : در این صفحه در صورت تمایل حداکثر در يك صفحه از افراد و سازمان های مورد نظر سپاسگزاری می شود.
- ۷- فهرست مطالب
- ۸- فهرست جداول
- ۹- فهرست شکل ها
- ۱۰- فهرست نقشه ها

- ۱۱- چکیده فارسی
- ۱۲- فصل های پایان نامه
- ۱۳- فهرست منابع
- ۱۴- پیوست ها
- ۱۵- چکیده انگلیسی
- ۱۶- مشخصات انگلیسی داخل جلد (مطابق فرم شماره ۴)
- ۱۷- صفحه سفید

ج- چکیده

چکیده، خلاصه ای از گزارش نهایی پایان نامه است که در عین اختصار، محتوای همه قسمت های آن را بیان می کند. يك چکیده خوب به خوانندگان كمك مي كند تا تصميم خود را مبني بر خواندن تمام قسمت هاي پایان نامه بگیرند. چکیده باید کاملاً گویا و دقیق باشد تا يك تصویر كلي از تحقيق و نتایج آن را در ذهن خواننده ترسیم نماید. در چکیده نباید تاریخچه، زمینه تحقيق و تکنیک های بدیهی ذکر شوند و به جاي آنها بر اطلاعات جدید، فرضیه ها و نتایج تاکید گردد. چکیده باید به دو صورت فارسي و انگلیسي تهیه شود که شامل موارد زیر می باشد :

۱- مقدمه (Introduction)

۲- روش کار (Materials and Methods)

۳- نتایج (Results)

۴- نتیجه گیری (Conclusion)

۵- واژگان کلیدی (Keywords)

تعداد واژگان متن چکیده نباید بیش از ۳۰۰ واژه باشد و حتی الامکان باید سعی نمود تا حجم مطالب قسمت های مقدمه، روش کار، نتایج و نتیجه گیری را به ترتیب به نسبت ۲،۲،۱ و ۱ تنظیم شود. چکیده انگلیسی در انتهای گزارش نهایی پایان نامه آورده شود.

در قسمت چکیده لاتین و فارسی عنوان پایان نامه ضروری می باشد و با هم مطابقت داشته باشند.

در صفحه عنوان فارسی و لاتین ، عنوان اصلی پایان نامه ذکر شود و از قید عنوان مقاله که از پایان نامه مستخرج شده است خودداری شود.

د- فهرست

در فهرست عناوین صفحات اولیه مانند تقدیم و تشکر ذکر نمی شود و عناوین ذکر شده در فهرست باید عیناً با عناوین متن مطابقت داشته باشد. برای جلوگیری از خطای چشم، بین عنوان و شماره صفحه مربوط نقطه چین درج شود. در صورتی که یک عنوان از یک سطر بیشتر باشد، نقطه چین و شماره صفحه در آخرین سطر همان عنوان نوشته شود. فهرست باید شامل فهرست مطالب، جداول، نمودارها، تصاویر، علائم اختصاری، پیوست ها و منابع به طور جداگانه باشد.

ه- رعایت نکات کلی در نگارش متن

۱- توصیه می شود حتی المقدور در نگارش متن اصلی به جای افعال معلوم از افعال مجهول استفاده شود. مثلاً به جای « دو سی سی داروی ... تزریق نمودم » از جمله « دو سی سی داروی ... تزریق گردید » استفاده شود.

۲- نویسنده باید در مواردی از قبیل انتخاب نوع کاغذ و تایپ، تمیز و مرتب بودن متن، املا صحیح کلمات، رعایت قواعد و اصول نگارش و دستور زبان، نقطه گذاری و علامات دیگر توجه کافی مبذول نماید.

۳- اندازه حروف انتخابی برای متن نباید زیاد درشت یا زیاد کوچک باشد (ترجیحاً یا قوت ۱۲ یا معادل آن مانند B Nazanin) و باید در محیط Word تایپ و لوح فشرده (CD) آن تحویل مدیریت امور پژوهشی دانشگاه گردد.

۴- تناسب بین اندازه عناوین و حروف باید رعایت شود.

۵- اولین سطر هر پاراگراف با رعایت یک سانتی متر فاصله خالی تایپ شود.

۶- فاصله بین دو پاراگراف برابر فاصله معمولی بین دو سطر باشد.

۷- تقسیمات فرعی در منتهی الیه سمت راست و اولین سطر مانند شروع پاراگراف آورده شود.

۸- از بکار بردن معادل های متنوع یک واژه در متن خودداری شود.

و- شماره گذاری صفحات

۱- هیچ یک از صفحات قبل از فهرست مطالب شماره گذاری نمی شوند.

۲- صفحات اولیه و چکیده فارسی با حروف ابجد (الف، ب، ج ...) یا نمادهای رومی (I، II، III و ...)

شماره گذاری می شوند.

۳- شماره گذاری با عدد از اولین صفحه مقدمه یا بیان مسأله شروع و تا آخرین صفحه ادامه می یابد.

۴- شماره های حروفی صفحات مقدماتی در پایین صفحه و شماره های عددی در متن اصلی سمت چپ بالایی صفحه درج گردد

ز- شماره گذاري عناوين

- ۱- براي شماره گذاري عناوين بخشهاي هر فصل از حروف ابجد و براي شماره گذاري عناوين زير بخش ها از اعداد استفاده شود. مثل الف-۱. بافت شناسي گروه سينيوسي - دهليزي
- ۲- حداكثر ارقام استفاده شده در شماره عناوين نبايد از چهار عدد بيشتر باشد. مثل ج-۱-۱-۲-۱. نقش كلسيم خارج سلولي.
- ۳- در صورت نياز به تقسيم بندي بيشتر مي توان آخرين عنوان را كمی درشت تر از متن تايپ نمود.

ح- پانويس ها

در متن گزارش نهايي پايان نامه بايد از درج كلمات لاتين خودداري نمود. كلمات و اصطلاحات لاتين بايد همراه با پانويس مربوط به آن استفاده شوند؛ به اين ترتيب كه در کنار معادل يا تلفظ فارسي مناسب آن، عدد نشان دهنده پانويس به صورت زير نوشت^۱ درج شده و در زير متن در جلوي آن عدد، كلمه لاتين با املاي صحيح نوشته مي شود. پانويس ها از متن اصلي توسط خط افقي كه تا متن به اندازه ۲ سطر فاصله دارد جدا مي شوند. فاصله پانويس ها در اين خط برابر يك سطر و فاصله بين دو پانويس به اندازه نصف فاصله سطرها در متن اصلي است. حتي الامكان از آوردن پانويس خودداري شود و سعي گردد مطالب در متن يا داخل پرانتز قرار گيرد. در هر حال پانويس بايد در كادر اصلي يعني تا ۲/۵ سانتی متری لبه پاييني كاغذ خاتمه يابد.

نام هاي علمي بر اساس مقررات بين المللي چه به شكل فارسي يا لاتين (در پانويس يا در ليست منابع) بايد به صورت ايتاليك نوشته شده ويا زير دو جزء آنها خط افقي جداگانه كشيده شود.

ط- سيستم واحد

سيستم واحد مورد استفاده در گزارش نهايي يا پايان نامه، سيستم بين المللي متریک SI مي باشد. در صورتی كه استفاده از واحدهاي ديگر لازم است معادل هر يك از اعداد در پرانتز درج گردد.

ي- تكثير

در مورد تكثير پايان نامه مطابق آيين نامه پايان نامه ها عمل مي شود.

« فصل اول »

کلیات و پیشینه تحقیق

الف- بیان مسأله

بیان مسأله نخستین قسمت را در نگارش گزارش نهایی پایان نامه شامل می شود. بیان مسأله لزوم انجام پژوهش را مشخص می کند و ابعاد آن را نشان می دهد. بیان مسأله خوب، موضوع را مشخص و قابل درک می سازد و باید به گونه ای نوشته شود که هر کس آن را بخواند متوجه شود که پژوهشگر می خواسته چه کاری انجام دهد و همچنین اهمیت و اولویت موضوع و لزوم انجام پژوهش تا چه حد می باشد. بیان مسأله خوب می تواند در تنظیم قسمت های مختلف تحقیق کمک شایانی نماید. بدین ترتیب بیان اهداف، فرضیات (یا سوالات) و روش کار راحت تر می شود. مهمترین مواردی که به هنگام نگارش بیان مسأله باید مد نظر داشت عبارتند از :

۱- توصیف دقیق ماهیت مشکل (مسأله)

۲- بیان اهمیت مشکل مورد بحث، ابعاد، توزیع و شدت آن (با تاکید و ارائه آمارهای موجود)

۳- نحوه برخورد با مشکل، راه حل ها و خدمات موجود

۴- عوارض ناشی از تداوم موضوع مورد نظر

۵- بیان تناقض های موجود در نتایج پژوهش های قبلی (در صورت وجود)

۶- بیان فواید ناشی از انجام طرح و هدف نهایی پژوهش

باید توجه داشت که مطالب عنوان شده در قسمت بیان مسأله (تجارب نه بدیهیات) با استناد به مراجع معتبر ذکر شوند. از این رو لازم است که از همان ابتدا مرجع عبارات بیان شده، به ترتیب (در داخل پرانتز) شماره گذاری شده و در لیست مراجع مورد استفاده در قسمت منابع آورده شود.

ب- کلیات

در بخش کلیات به مطالبی اشاره می شود که زمینه اصلی و موضوع تخصصی پژوهش است. در نگارش این بخش چنین تصور می کنیم که خواننده با کلیات مطلب مورد نظر آشنایی دارد و ما در اینجا دانش پژوهشگر و سوابق علمی موضوع را بررسی می کنیم. مثلاً اگر عنوان پایان نامه ای « بررسی فراوانی هایپرتریوئیدی در بیماران مبتلا به گواتر شناسایی شده در اهواز » باشد، ابتدا راجع به گواتر و انواع اختلالاتی که منجر به آن می شوند مختصراً توضیح می دهیم و بعد به موضوع اصلی بحث که هایپرتریوئیدی است می پردازیم و آن را مفصل تر بیان می کنیم.

ج- بررسی متون

در این قسمت علاوه بر اشاره به مطالعات قبلی که در خصوص موضوع مورد پژوهش، انجام پذیرفته‌اند مسائل و مشکلاتی که در آن تحقیقات، احياناً حل نشده باقی مانده‌اند نیز مدنظر قرار می‌گیرند. منابع و مقالات مورد استفاده باید با موضوع مورد پژوهش مرتبط و جدید باشند. البته در استفاده از مقالات عنوان شده نباید به ذکر جزئیات پرداخت و یا همگی آنها را به تفصیل مورد بحث قرار داد. مهمترین مواردی که باید در خصوص هر مطالعه مورد استفاده، رعایت شود عبارتند از :

۱. توصیف جامعه مورد پژوهش

۲. حجم نمونه تحقیق

۳. بیان مختصر روش کار

۴. مهمترین یافته های پژوهش

د- اهداف و فرضیات :

در بخش پایانی فصل اول اهداف و فرضیات یا سوالات پژوهش باید بازگو شود.

د-۱- اهداف

اهداف يك پروژه تحقیقاتی خلاصه آن چیزی است که با انجام مطالعه می خواهیم به آن دست یابیم. اهداف يك پژوهش باید رابطه نزدیکی با بیان مسئله داشته باشند به طور کلی اهداف پژوهش را به دو گروه تقسیم می کنند :

هدف کلی : اگر يك هدف آن چه را که مطالعه به طور کلی به آن دست خواهد یافت را مطرح نماید، در آن صورت به عنوان يك هدف کلی در نظر گرفته خواهد شد. هدف کلی تقریباً همان عنوان طرح است. **اهداف ویژه :** برای رسیدن به هدف کلی طرح بهتر است، هدف کلی به اجزاء کوچکتری که از نظر منطقی به یکدیگر پیوسته اند شکسته شود. این تقسیم بندی را اهداف ویژه می نامند که از طریق آنها راه رسیدن به هدف کلی آسانتر و دقیق تر می شود.

د-۲- فرضیات یا سوالات پژوهش

فرضیه های پژوهش عبارتند از قضاوت های ذهنی در مورد روابط بین عوامل مختلف که عینی نیست و صرفاً به صورت نظری است، در حقیقت فرضیه يك نظر یا ایده است؛ ایده ای که هنوز قطعی نیست و پس از آزمایش و بررسی مجدد باید رد یا قبول شود. فرضیه هایی که در تحقیق بیان می شوند باید همانند اهداف مطالعه در راستای موضوع پژوهش باشند و به طور دقیق، واضح، کامل و با استفاده از واژه

هاي قابل اندازه گيري بيان شوند. فرضيه ها بايد به گونه اي بيان شوند كه بتوان از روي نگارش آن آزمون هاي آماري را حدس بزنيم.

در برخي مواقع شرايط به گونه اي است كه آزمون فرضيات آن از طريق روش هاي آماري مقدور نيست (مطالعات توصيفي) و لذا در اين موارد فرضيات تحقيق به صورت سؤال نوشته مي شود. در واقعي كه در يك تحقيق يك متغير وجود دارد، بهتر است به جاي نوشتن فرضيه تحقيق، سؤالاتي را براي آن مطرح نمود. سؤالاتي كه در تحقيق مطرح مي شوند مانند اهداف بايد كاملاً روشن، دقيق و به صورت يك جمله بيان شوند. تعداد سؤالات يك پژوهش بايد حداقل معادل تعداد اهداف پژوهش باشد.

« فصل دوم »

مواد و روشها

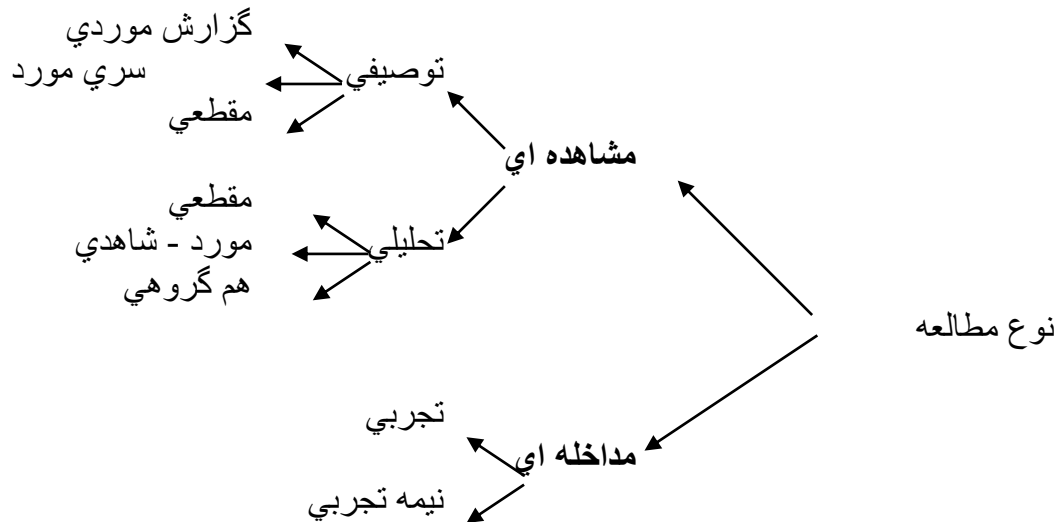
در این فصل نحوه انجام پژوهش تشریح می شود. باید این کار را با ترتیب انجام دهید و در صورت لزوم برای هر مرحله عناوین فرعی در نظر بگیرید. این فصل به دو منظور نوشته می شود: اول آنکه خوانندگان با روش پژوهش به کار رفته آشنا شوند و بتوانند همان پژوهش را تکرار نمایند؛ دوم آن که از مقایسه یافته ها با مواد و روشهای بکار رفته اعتبار نتایج را داور می نمایند. البته باید از توضیحات اضافی و تشریح روشهای رایج خودداری نمود. این فصل از چند بخش فرعی تشکیل می شود که تعداد آنها بستگی به نوع پژوهش دارد، اما اکثر مقاله ها و پژوهش ها دارای اطلاعات زیر هستند.

الف- جامعه مورد مطالعه، نمونه گیری و طرح پژوهش

در این قسمت نوع مطالعه، توصیف افراد تحت مطالعه، روش نمونه گیری و نحوه انتخاب آنها، جنس، سن و سایر اطلاعات ضروری و نیز نحوه شرکت دادن نمونه ها در پژوهش، نوشته می شود. در مطالعات تجربی نحوه تصادفی کردن^۱ نمونه ها، تعداد افراد حذف شده از پژوهش و شرایط حذف آنها (حذف اختیاری یا اجباری)، نحوه ورود به مطالعه^۲ و نحوه خروج از مطالعه^۳ باید توضیح داده شود. در مطالعات مورد - شاهدهی باید چگونگی انتخاب شاهدها و موردها توصیف شود. در مطالعات پیگیری و همگروهی نیز شرایط انتخاب، پیگیری و کنترل نمونه ها باید تشریح شود. در صورت لزوم درخت انتخاب نمونه ها ترسیم شود. مثال: در يك مطالعه که برای پیگیری نتایج درمان عمل جراحی قلب روی ۱۳۰۰ بیمار انجام شده است، در نهایت فقط ۶۷۰ نفر در مطالعه تکمیلی شرکت داشته اند.

1- Randomization
2- Inclusion criteria
3- Exclusion criteria

به طور كلي انواع مطالعات به دو گروه مداخله اي و مشاهده اي تقسيم بندي مي شوند :

در مورد نمونه گيري بايد اشاره کرد که نمونه گيري يك تکنیک است که طی آن نمونه هاي مناسب از يك جمعيت انتخاب مي شوند تا با بررسي اين نمونه ها، نتايج به کل جمعيت تعميم داده شود. نمونه گيري ممکن است به صورت تصادفي (تصادفي ساده، تصادفي منظم، طبقه بندي شده، خوشه اي)، غير تصادفي (آسان، هدف دار) و يا چند مرحله اي صورت پذيرد.

ب - روش کار

در اين مرحله بر اساس مسأله مورد تحقيق به بيان نحوه انجام قسمت هاي مختلف انجام پايان نامه پرداخته مي شود. در نگارش اين بخش بايد تمام سعي بر اين باشد که نکته اي از قلم نيفتد به گونه اي که اگر محقق ديگري بخواهد همان پژوهش را تکرار نمايد، بتواند مطابق با روش کار ذکر شده کار را به پيش ببرد. در نگارش روش کار، پژوهشگر بايد به نوع مطالعه خود توجه کافي داشته باشد.

ج- ابزار جمع آوري اطلاعات

در اين قسمت بايد ابزاري که در حین پژوهش مورد استفاده قرار گرفته است به صورت فهرست وار ذکر شوند. در خصوص وسايل مورد استفاده در پژوهش بايد نام ابزار، مدل، شرکت و کشور سازنده و ویژگی کاربردي آنها به طور دقيق ذکر شود.

د- مواد مورد استفاده

در این قسمت موادی که در پژوهش مورد استفاده قرار گرفته اند و نیز شرکت و احیاناً درجه خلوص یا اطلاعات مفید دیگری که لازم است باید آورده شود. اگر در تحقیق از حیوان آزمایشگاهی استفاده شده است باید نژاد و سایر خصوصیات آن ذکر شود.

ه - متغیر

متغیر به مفهوم خصوصیات و یا حالات مورد اندازه گیری است که می تواند تغییر کند و یا تغییری را به وجود آورد. متغیرهای یک تحقیق باید بر اساس اهداف پژوهش تعیین شوند. اگر تعداد متغیرهای یک پژوهش خیلی زیاد باشد، امر تحقیق را کاملاً دشوار می کند. برای معرفی متغیر در طرح یا پایان نامه باید به مواردی نظیر نام، نوع، مقیاس، نحوه سنجش و واحد اندازه گیری آن اشاره نمود.

و - تعریف واژگان (مفاهیم)

معمولاً در هر تحقیق تعدادی اصطلاح تخصصی وجود دارد. از آنجا که اکثر واژه ها و اصطلاحات معانی متفاوتی دارند، ناگزیر باید این اصطلاحات را به طور دقیق تعریف نمود؛ زیرا ممکن است در بعضی موارد یک واژه (یا اصطلاح) مفهومی را به خواننده ارائه دهد که اصولاً مورد توجه محقق نبوده و یا برای وی گنگ و نامفهوم باشد. بنابراین، لازم است پژوهشگر این گونه واژه ها را با تکیه بر یک مرجع معتبر و به طور دقیق، واضح و با کلمات ساده بیان نماید.

ز - تجزیه و تحلیل اطلاعات (روش های آماری)

در این قسمت نحوه توصیف و تجزیه و تحلیل اطلاعات بیان می گردد که می تواند به صورت توصیفی یا تحلیلی باشد.

ز-۱- اطلاعات توصیفی :

ز-۱-۱- شاخص های تمایل مرکزی مورد استفاده نظیر میانگین، مد یا نما ذکر شوند.

ز-۱-۲- شاخص های پراکندگی مورد استفاده نظیر دامنه، انحراف معیار یا خطای معیار بیان شوند.

ز-۱-۳- در صورت استفاده از نمودارها یا جداول توزیع فراوانی و فراوانی نسبی باید به آنها اشاره کرد.

ز-۲- اطلاعات تحلیلی

ز-۲-۱- نام آزمون های آماری مورد استفاده و هدف از انجام آنها ذکر شود.

ز-۲-۲- سطح معنی داری مورد استفاده در آزمون های آماری ذکر شود.

ح - رعایت مسائل اخلاقی

اگر چه رعایت اصول اخلاقی بیشتر در مواردی مصداق پیدا می کند که روی انسان ها انجام می شود یا به نحوی با آزادی فرد، شخصیت و موجودیت انسان در ارتباط باشد ولی با این حال در تحقیقات آزمایشگاهی و پژوهش های روی حیوانات نیز رعایت نکات اخلاقی در هر مرحله از پژوهش ضروری است. در مواقعی که انجام پژوهش مستلزم کسب مجوز کمیته یا شورای اخلاق در پژوهش دانشگاه یا سازمان خاصی (مثل آموزش و پرورش) باشد باید تأییدیه لازم را از شورای اخلاق اخذ و سپس به انجام پژوهش اقدام نمود. همچنین باید فرم تأییدیه کمیته اخلاق در پژوهش و نمونه رضایت نامه و شیوه کسب رضایت از موارد پژوهش در قسمت ضمایم گزارش نهایی یا پایان نامه آورده شود.

« فصل سوم »

نتایج

در این فصل به بیان نتایج حاصل از پژوهش پرداخته می‌شود. در هنگام نگارش این بخش باید اهداف تحقیق خود را به خاطر داشته باشید. یافته‌های تحقیق باید به گونه‌ای تدوین گردند که تمام تحلیل‌های مربوط به فرضیه‌ها یا سؤالات تحقیق در آن ذکر شده باشد. هدف این فصل ارائه داده‌ها و نه تفسیر آنهاست که این امر با استفاده از جدول‌ها، نمودارها، تصاویر و شرح لازم برای داده‌ها صورت می‌پذیرد.

الف - جدول‌ها - جدول‌ها معمولاً در موارد ذیل مورد استفاده قرار می‌گیرند: (۱) وقتی پژوهش‌داری مقدار زیادی داده‌های عددی است، (۲) وقتی رابطه بین متغیرها باید نشان داده شود، (۳) وقتی مقایسه داده‌های عددی در طبقات یا در چند گروه الزامی است، (۴) وقتی خواننده نیاز دارد که مقادیر اندازه‌گیری شده برای متغیرها را به طور دقیق بداند. وقتی می‌خواهید یک متغیر مستقل و یک متغیر وابسته را در یک جدول وارد کنید. متغیر مستقل را در ستون عمودی و متغیر وابسته را در ردیف افقی قرار دهید.

ب - نمودارها - مطالبی که نمی‌توان از طریق متن نوشته شده و یا جداول چنان بیان نمود که مقصود حاصل شود، باید به کمک نمودار آنها را توصیف نمود. نمودارها برای نشان دادن یک الگو، تغییرات و یا روابط مهم مورد استفاده قرار می‌گیرند. نمودارهای تهیه شده باید ساده، واضح، مختصر و قابل درک باشند. و از ترسیم نمودارهای تزئینی و شلوغ خودداری نمایید.

ج - تصاویر - هنگامی که از تصویر در طرح یا پایان‌نامه استفاده می‌شود، لازم است تصاویر (همانند جداول و نمودارها) شماره‌گذاری شده و شرح مختصری از تصویر در زیر آن بیان گردد. حروف و یا پیکان‌هایی که قسمت‌های مهم تصاویر را نشان می‌دهند باید واضح و مشخص باشند.

برای استفاده از جداول، نمودارها و تصاویر باید ابتدا اختصاراً در متن به آنها اشاره نمود یا به مهم‌ترین نتیجه‌ای که می‌توان از آنها استنباط نمود اشاره کرد. در این صورت باید جدول، نمودار یا تصویر را در اولین فضای مناسب درج نمود.

- جداول، نمودارها و تصاویر باید خوانا، دقیق و مرتب باشند. هر جدول، نمودار یا تصویر باید بدون نیاز به مراجعه به متن بتواند اطلاعات مورد نظر را داده و یافته‌های موجود در آن قابل تجزیه و تحلیل باشند. بنابراین، باید نام متغیرها، تعداد نمونه، واحد اندازه‌گیری، روش آماری و سطح معناداری و توضیح کامل علائم اختصاری به کار رفته در یک پاراگراف و با یک فونت ذکر شود.

- هر جدول، نمودار یا تصویر دارای شماره و عنوان می‌باشد.

- شماره جداول، نمودارها و تصاویر مستقل از یکدیگر می‌باشد و باید با شماره فصل شروع شود.

- عناوین جداول، نمودارها یا تصاویر باید در عین اختصار، مفید و کامل باشد.

- شماره ها و عناوین جداول در بالای آنها و شماره ها و عناوین نمودارها و تصاویر در زیر آنها درج می گردد.

- فاصله بالانویسی جدول و زیر نویسی نمودار و تصویر برابر ۱/۵ سطر در نظر گرفته شود.

- چنانچه جدول، نمودار یا تصویر از منبعی اخذ شده باشد، ذکر شماره منبع آن در انتهای عنوان ضروری است.

در هنگام گزارش یافته های تحلیلی، تجزیه و تحلیل نتایج باید بر اساس سطح معنا داری در نظر گرفته شده بیان شود. همچنین پیشنهاد می شود که به هنگام بیان نتایج هر مرحله، هدف از انجام محاسبه آماری (مانند مقایسه میانگین سطح کلسترول در دو گروه A و B) و شاخص های آماری مورد استفاده (مانند ضریب همبستگی، مقدار X^2) گزارش شود.

« فصل چهارم »

بحث و تفسیر نتایج

الف- بحث

در این قسمت باید به این پرسش پاسخ داده شود که نتایج بدست آمده در پژوهش چه مفهومی دارند و چه کاربردهایی می‌توانند داشته باشند؟

برای نگارش بحث، ابتدا باید یافته‌های مطالعه، به اختصار بیان شده و به تفصیل مورد بررسی قرار گیرند. سپس با ارائه منابع موثق، یافته‌ها و نظرات موافق با نتایج پژوهش و مخالف آن عنوان شود. در نگارش بحث باید تلاش کرد تا بین یافته‌های پژوهش و مطالعات دیگری که در این زمینه انجام پذیرفته است به نوعی ارتباط منطقی برقرار شود. در مواردی که این نتایج با یکدیگر همخوانی ندارند، دلیل آن را شرح دهید. مثلاً آیا اختلاف مهمی از نظر برنامه‌ریزی، تعیین مشخصات، روش اندازه‌گیری حجم نمونه وجود داشته است؟

ب- نتیجه‌گیری

نتیجه‌گیری خود را با اهداف و فرضیات مطالعه ارتباط دهید، اما از اظهار نظر در زمینه‌هایی که داده‌ای ندارید یا داده‌های شما برای نتیجه‌گیری کافی نیست، خودداری کنید. البته می‌توانید تفسیر کنید و نظریه‌هایی را مطرح نمایید ولی صریحاً بگویید که اینها تفسیر و نظریه هستند و هنوز تأیید نشده‌اند.

ج- پیشنهادها

محقق بر اساس یافته‌های مطالعه خود و با هدف روشن شدن زوایای تاریک آن یا هدایت تحقیقات بعدی پیشنهادهایی خود را ارائه می‌دهد.

« فصل پنجم »

مراجع

مطالب و اطلاعاتی که جهت انتخاب موضوع طرح یا پایان نامه، تنظیم اهداف و فرضیات، روش انجام پژوهش و استنتاج صحیح ضروری به نظر می رسند باید از منابع معتبر انتخاب گردند. رایج ترین شیوه نگارش فهرست منابع، روش « ونگور » می باشد که مبتنی بر نظام توالی استناد است. مطابق شیوه ونگور، منابع به ترتیب استناد در متن پایان نامه و با استفاده از اعداد فارسی در داخل پرانتز یا کروشه شماره گذاری می گردند. باید در نظر داشت که به هر منبع تنها یک شماره اختصاص می یابد و آن هم در نخستین مکانی است که در متن ظاهر می شود. از همین شماره در استنادهای بعدی - صرفنظر از مکان استناد - استفاده می شود. با توجه به وجود نرم افزارهای متعدد و کارآمد در مورد تنظیم منابع، مانند نرم افزار End not توصیه می گردد در هنگام نگارش گزارش های تحقیقاتی و مقالات از این گونه نرم افزارها استفاده شود. در صورت نیاز میتوان از شیوه های دیگر جهت فهرست منابع استفاده کرد.

شیوه ونگور

استناد به کتاب (نویسنده تمام فصل های آن یک نفر است)

نام خانوادگی نویسنده - نام کوچک یا آغازه نویسنده (در صورت وجود پدید آورندگان بیشتر ویرگول و در غیر این صورت نقطه) - نقطه - عنوان کتاب- نقطه - شرح ویرایش - نقطه - محل نشر - دو نقطه - ناشر - نقطه ویرگول - سال نشر - نقطه - شماره صفحات - نقطه

مثال : Stack A. Comprehensive textbook of hearing.1st ed. New York:

Thieme Publisher; 1999. p.169-75.

مثال : محمودیان س، بیات آ. دانستنی های عمومی وزوزگوش. ویرایش اول. تهران: انتشارات دانش فریاد؛ ۱۳۸۱. ص. ۲۷-۲۹ .

استناد به فصلی از کتاب

نام و نام خانوادگی نگارنده فصل - نام کوچک یا آغازه نگارنده فصل (در صورت وجود پدیدآورندگان بیشتر ویرگول و در غیر این صورت نقطه) - نقطه - عنوان فصل کتاب - نقطه - حرف اضافه در (یا In) - دو نقطه - نام خانوادگی نگارنده کتاب - نام کوچک یا آغازین نگارنده کتاب - ویرگول - ویراستار (Editor) - نقطه - نام کتاب - نقطه - شرح ویرایش - نقطه - محل نشر - دو نقطه - ناشر - نقطه ویرگول - سال نشر - نقطه - شماره صفحه - نقطه

مثال :

Zimmerman RQ. Neurologic disorderders and examinations. In: Katz J, Editor. Neurology. 4th ed. Philadelphia: Williams and Wilkins; 1994. p. 25-29.

مثال :

ناجي س. باكتريولوژي اوتيت ميانې. در : فرزانه ف، سيمايي ص، ويراستاران. اوتيت ميانې. ويرايش سوم. تهران: انتشارات پزشكيار؛ ۱۳۸۰ ص. ۲۴۸.

استناد به مقالات

نام خانوادگي نويسنده مقاله - نام كوچك يا آغازه نويسنده - نقطه - عنوان مقاله - نقطه - شكل اختصاري
نشريه - سال نشر - نقطه وپرگول - شماره جلد يا دوره (در صورت وجود شماره نشريه در داخل پرانتز
(- دو نقطه - شماره صفحه مقاله - نقطه

مثال :

Fredrick L. Recurrent basal cell carcinoma. Arch Dermatol 2000; 136(18): 1378-92.

مثال : آذريان آ. بررسي اثرات انواع رژيم هاي درمان هورموني جايگزين پس از يائسگي در نماي ماموگرافي. مجله علمي پزشكي دانشگاه علوم پزشكي جندي شاپور اهواز ۱۳۸۳؛ ۴۲: ۶۷- ۶۲ .

استناد به مقالات الكترونيكي

نام خانوادگي نويسنده - نام كوچك نويسنده - نقطه - عنوان مقاله - نقطه - مخفف عنوان نشريه الكترونيكي
- كروشه باز - ذكر نوع رسانه - كروشه بسته - سال نشر (و ماه نشر در صورت لزوم) - نقطه وپرگول
- شماره جلد - دو نقطه - شماره صفحات - آدرس دسترسي به مقاله (available from) - نقطه -
تاريخ دسترسي به مقاله (accessed) - نقطه

Crawn JL, Berg K. Low back pain. Occup Health [Serial online] 1995; 36: 56-90. Available from: <http://www>. Accessed June 26, 2004.

به هنگام استناد به يك سايت اينترنتي نيز مشابه روش فوق عمل مي گردد با اين تفاوت كه نوع رسانه ذكر نمي گردد و جهت معرفي آدرس دسترسي به مقاله از available at استفاده مي شود.

استناد به پایان نامه ها

نام خانوادگی نویسنده، نام کوچک یا آغازه نویسنده - نقطه - عنوان پایان نامه - ذکر کلمه پایان نامه در داخل کروشه ها - نقطه - نام شهری که دانشگاه مربوط در آنجا قرار دارد - دو نقطه - نام دانشگاه - نقطه ویرگول - سال ارائه پایان نامه - نقطه (در صورت لزوم شماره صفحات ذکر گردد).

مثال:

Rag TWS, Road M. Neural plasticity in rats [dissertation]. Toronto: Univ.Toronto; 1999. P.79-83.

مثال: صالحی ز. بررسی تاثیر تمرینات حس عمقی بر تعادل افراد مبتلا به پیچ خوردگی خارجی مچ پا [پایان نامه] . اهواز : دانشکده توانبخشی، دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز ؛ ۱۳۷۹. ص.۳۵-۳۰.

در موارد دیگری که برای آنها مثالی ذکر نشده است می توان به کتابهای معتبر دیگری که در این

مورد نوشته شده مراجعه نمود .

« پیوست ها »

نامه ها، نمونه پرسش نامه ها، فرم ها، بررسی ها، مطالب مکمل، آمار و ارقام و موارد دیگری که به نحوی در یا پایان نامه مورد استفاده قرار گرفته اند به صورت پیوست های جداگانه آورده می شوند. در صورتی که این پیوست ها دارای موضوعات مختلفی باشند دسته بندی شده و تحت عنوان پیوست الف، ب، ... آورده می شوند. اگر در موقع نگارش متن لازم باشد به این پیوست ها اشاره یا مراجعه شود، درج شماره پیوست در داخل پرانتز (پیوست شماره ...) الزامی است. آرایش و شماره گذاری صفحات پیوست همانند بقیه صفحات متن صورت می گیرد، قسمت پیوست می تواند شامل موارد زیر باشد :

- ۱- فرم یا نمونه رضایت نامه اخلاق در پژوهش
- ۲- فرم موافقت نامه انجام پژوهش در يك مركز خاص
- ۳- تصاویر
- ۴- جداول
- ۵- نمودارها
- ۶- نقشه ها
- ۷- فرم های نمونه (تاریخچه گیری ...)
- ۸- پرسشنامه پژوهش
- ۹- مطالب پمفلت یا کتابچه آموزشی مورد استفاده در پژوهش
- ۱۰- بیان وسایل و روش های آزمایشگاهی به تفصیل (در صورت لزوم)
- ۱۱- واژه نامه
- ۱۲- فهرست واژگان اختصاری
- ۱۳- بیان روش ها یا محاسبات آماری به تفصیل (در صورت لزوم)
- ۱۴- گواهی پذیرش مقاله استخراج شده از طرح یا پایان نامه جهت ارائه در يك همایش علمی

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی، درمانی جندی شاپور اهواز

فرم شماره ۱
(نمونه روی جلد پایان نامه)

..... دانشکده

پایان نامه

..... جهت اخذ مدرک در رشته

عنوان :

استاد (ان) راهنما :

نگارنده :

شماره ثبت پایان نامه : (شماره ثبت در دانشکده)

تاریخ ثبت پایان نامه: (روز و ماه و سال)

تاریخ دفاع پایان نامه : (روز و ماه و سال)

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی، درمانی جندی شاپور اهواز

دانشکده

پایان نامه

فرم شماره ۲

(مشخصات عمومی داخل جلد

پایان نامه)

جهت اخذ مدرک در رشته

عنوان :

موسسه کارفرما (در صورت وجود) :

موسسه همکار (در صورت وجود) :

موسسه ناظر (در صورت وجود) :

محل انجام پژوهش :

نگارنده :

استاد (ان) راهنما :

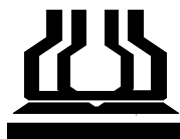
استاد (ان) مشاور :

شماره پایان نامه : (شماره ثبت در دانشکده)

تاریخ تصویب پایان نامه : (روز و ماه و سال)

تاریخ دفاع پایان نامه : (روز و ماه و سال)

هزینه این پایان نامه از محل اعتبار طرح تحقیقاتی مصوب شماره (شماره پایان نامه ثبت شده در معاونت پژوهشی دانشگاه) تامین شده است و کلیه حقوق این پایان نامه برای معاونت توسعه پژوهش و فناوری دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز محفوظ است .

فرم شماره ۳
(نمونه پشت جلد پایان نامه قسمت انگلیسی)

Ahvaz Jundishapur University of Medical Sciences

Faculty of

Thesis for degree

Title :

Supervisor (s) :

Author :

Registration No: (شماره ثبت در دانشکده)

Approval Date: (Day,Month and year) (تاریخ میلادی)

Expiration Date: (Day,Month and year) (تاریخ میلادی)

فرم شماره ۴
(مشخصات عمومی داخل جلد پایان نامه
قسمت انگلیسی)

**Ahvaz Jundishapur University of Medical Sciences
Faculty of**

Thesis for degree :

Title :

Management Company :

Co-investigator Company:

Supervisor Company :

Place of Research :

Author :

Supervisor(s) :

Advisor(s):

Registration No: (شماره ثبت در دانشکده)

Approval Date: (Day,Month and year) (تاریخ میلادی)

Expiration Date: (Day,Month and year) (تاریخ میلادی)

**The expense of this thesis has been provided by the credit of the approved research
and All right of this thesis is (شماره پایان نامه ثبت شده در معاونت پژوهشی دانشگاه) project no
reserved for Ahvaz Jundishapur University of Medical Sciences**